

Hørings svar - endring av Forskrift om tilskudd til frivillige miljøorganisasjoner og allmennyttige miljøstiftelser

Abelia er foreningen for kunnskaps- og teknologibedrifter i NHO. Vi organiserer 2.400 virksomheter med ca. 50.000 årsverk. Abelia har medlemmer innen blant annet IKT, rådgivning, utdanning, forskning og ideell sektor.

Vi viser til høring om forslag til endringer av forskrift om tilskudd til frivillige miljøorganisasjoner og allmennyttige miljøstiftelser, datert 6. juli. Abelia er ikke oppført på listen over høringsinstanser, men tillater oss likevel å sende inn en kort uttalelse ettersom vi blant våre medlemmer har flere som mottar støtte fra tilskuddsordningen.

Innledningsvis vil Abelia understreke at vi stiller oss bak sentrale prinsipper i Regjeringens frivillighetspolitikk når det gjelder forenkling og avbyråkratisering av støtteordninger, og medvirkning ved endringer av rammevilkår som berører frivillige og ideelle organisasjoner. Det er viktig at departementene som forvalter støtteordninger til sivilsamfunn generelt og frivillig sektor spesielt, legger til grunn Meld. St. 10 (2018-2019) "Frivilligheita - sterk, sjølvstendig, mangfaldig" som blant annet slår fast at regjeringen vil "føre vidare forenklingsarbeidet i tråd med målsetjinga om at det skal vere enkelt for frivillige organisasjonar å søkje og rapportere på tilskot frå staten"¹, og regjeringens Frivillighetserklæring for samspillet mellom regjeringen og frivillig sektor som blant annet slår fast at regjeringen vil "invitere til innspill fra frivillig sektor tidlig i politiske prosesser i saker som berører, eller har betydning for frivilligheten."²

Forskriftsendringene som er skissert i høringen har vesentlige konsekvenser for støttemottakerne, både når det gjelder hvorvidt organisasjoner og stiftelser kan motta grunnstøtte og når det gjelder økt arbeidsomfang. Med utgangspunkt i prinsippene for frivillighetspolitikken mener Abelia at departementet bør legge forslaget til side og innlede en bredere og dialogbasert prosess med organisasjonene før ny forskrift utformes.

Ivaretagelse av vilkår i EØS-avtalen

Departementet skisserer tre formål for endringene, hvorav ivaretagelse av vilkårene i EØS-avtalens artikkel 61(1) om statsstøtte synes å være bakgrunnen for de mest omfattende endringene som foreslås. Abelia stiller seg spørrende til om det er nødvendig med en omlegging av støtteordningen

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/82a9eff104b3441d92c04198370a0724/nn-no/pdfs/stm201820190010000dddpdfs.pdf>

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/99f8110d39674f3494ec9668be846c09/frivillighetserklæringen-hefte.pdf>

i det omfang som foreslås for å ivareta disse vilkårene. Samtlige støttemottakere, også de som ikke har økonomisk aktivitet av et slikt omfang at det anses relevant for støtten, vil påføres et vesentlig merarbeid ettersom det foreslås en rekke detaljerte kriterier som må dokumenteres i søknaden, og gjennom risiko for at deler av støtten må realiseres som "tilskudd til avtalte aktiviteter" - i praksis en form for prosjektstøtte som krever administrative ressurser og gir mindre økonomisk handlingsrom.

Vi viser i denne sammenheng til Forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner § 15, som omhandler krav etter EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Her stilles det bl.a. krav om at *"Mottakere som har økonomisk virksomhet, og hvor kompensasjon til denne virksomheten er i strid med EØS-avtalens regler om offentlig støtte, skal ha separate regnskap for virksomhetene."*³ Abelia kjenner ikke til at dette kravet har vært problematisert juridisk eller politisk, og legger til grunn at det er tilstrekkelig for å oppfylle vilkårene i EØS-avtalen. Vi anbefaler at Klima- og miljødepartementet legger seg på en tilsvarende linje, ut fra et mål om forutsigbarhet og forenkling for støttemottakerne. Dersom det ut fra juridiske analyser av EØS-rettslige hensyn vurderes nødvendig med en skjerpet linje, vil det ha konsekvenser for samtlige støtteordninger for frivillige og ideelle organisasjoner på tvers av departementene, og slike endringer må derfor være gjenstand for en mer omfattende prosess.

Grunntilskudd og prosjekttilskudd

Vi viser til at regjeringen i Meld. St. 10 (2018-2019) slo fast at den *"vil gi tilskot til frivillighet som formål på en måte som underbygger eigenarten og den sjølvstendige stillinga som frivillige organisasjonar har. Det skal gjerast ein gjennomgang av tilskot til frivillig sektor med tanke på å vurdere om fleire tilskot kan ytast som driftstilskot."*⁴ Abelia mener at omleggingen som skisseres i denne forskriften ikke er i tråd med målet regjeringen uttrykker i frivillighetsmeldingen, og at den heller ikke kan rettferdiggjøres ut fra EØS-rettslige hensyn, som argumentert for over. En omlegging fra grunntilskudd til prosjektbaserte tilskudd i ulike former, beslaglegger administrativ kapasitet og gjør at organisasjonene i mindre grad kan bruke sine ressurser til sine formål - og til de utfordringene det offentlige ønsker at frivillighet og sivilsamfunn skal bidra til å løse.

Abelia vil understreke at en øvre grense for avgiftspliktig omsetning på 10 pst. av søkerens samlede inntekter for de to siste årene, som foreslås for at en søker skal kvalifisere for grunntilskudd, ikke er et godt mål for hvorvidt søkeren faktisk driver virksomhet i henhold til regelverket for statsstøtte. Dette underbygges av at grensen er veiledende og at det åpnes for individuelle vurderinger – som gjør ordningen mindre forutsigbar og mer krevende å administrere.

Kriterier for fordeling av tilskudd

Dersom departementet kommer til at det er nødvendig å endre forskriften og gjennomføre en oppdeling i grunn- og prosjekttilskudd som foreslått, anbefaler Abelia på det sterkeste å redusere antall kriterier som skal vektlegges ved fordeling av tilskuddet. Etter nåværende forskrift fordeles tilskuddet til medlemsorganisasjoner basert på medlemstall og antall organisasjonsledd, mens tilskuddet til stiftelser og paraplyorganisasjoner i hovedsak baseres på en historisk fordeling. At medlemsorganisasjoner i tillegg må operasjonalisere, kartlegge og rapportere dugnadstider vil

³ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-10-23-1600>

⁴ <https://www.regjeringen.no/contentassets/82a9eff104b3441d92c04198370a0724/nn-no/pdfs/stm201820190010000dddpdfs.pdf>
side 47

medføre en utilbørlig stor arbeidsmengde som vil gå ut over aktiviteten i alle ledd. Det er også vanskelig å se gode grunner til at administrasjonens størrelse, pengegaver og hvorvidt organisasjonen har satt av penger til framtidige formål, er nødvendige tilleggskriterier for tildeling av tilskudd til "å skape et bredt folkelig engasjement for klima- og miljøraker". Ulike organisasjoner har ulike strategier for hvordan man best kan oppnå dette målet, og de bør ha friheten til å kunne vurdere dette uten å måtte styre aktiviteten for å unngå reduserte tilskudd.

Avslutningsvis bør det påpekes at definisjonen av allmennyttig virksomhet som "aktivitet/arbeid som kommer en definert gruppe innen allmenheten til gode" slik det foreslås i § 2, strider med den allmenne forståelsen av begrepet. Vi viser eksempelvis til Skatteetatens merverdiavgiftshåndbok som slår fast at "*For at en organisasjon skal kunne betraktes som en allmennyttig organisasjon bør det legges vekt på at den arbeider for å ivareta mer allmenne samfunnsinteresser på tvers av særinteresser*"⁵ - som kan forstås motsatt av definisjonen i forslaget til endring.

Med vennlig hilsen,

Kjartan Almenning (sign.)
Leder for ideell og velferd
Abelia

---

⁵ <https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/handboker/merverdiavgiftshandboken/2018/M-2/M-2-1/M-2-1.6/>